

ПРОМОВА ЕПИСКОПА ШТРОСМАЄРА ПРО ПАПСЬКУ НЕПОМИЛЬНІСТЬ.

(Дальше).

Хто не знає, що ті собори скликувались імператорами без повідомлення, а іноді і проти згоди римського єпископа? Може бути, що ви скажете, що Осій, єпископ Кордовський, був председателем на першій Никейській Соборі і оголосив його постанови. Так, але той самий Осій пізніше був председателем Сардійського Собора, на котрім не брав участі Юлій, легат єпископа римського.

Більше про се не говорю, високоповажані Браття, а переходжу до сильного доказу, на котрий ви покликались перше для потвердження першешства римського єпископа.

Під каменем, на котрім свята церква основана, ви розумієте Петра. Колиб се була правда, то спір урвавсяб, але наші предки, — а вони зпевністю хоч будь що знали, — думали не так, як ми.

Святий Кирило в своїй четвертій книзі про Святу Тройцю говорить: „Я думаю, що під каменем ми повинні розуміти непохитну віру апостолів“. Святий Іларій, єпископ Пуатберський, в своїй другій книзі про Святу Тройцю говорить: „камінь („петра“) є благословенний єдиний камінь віри, висказаної устами св. Петра; а в шестій книзі про Св. Тройцю він говорить: „На тім камені ісповідання віри основана церква“. Бог, — після слів св. Героніма, в шестій книзі про св. євангелиста Матея, — оснував Свою церкву на тім камені (вірі) і від сего каменя ап. Петро отримав своє ім'я. Після сього св. Іоанн Золотоустий в пятьдесят третій проповіді про євангелиста Матея говорить: „На сім камені я збудував церкву Мою, то є на вірі ісповідання“. А яке було ісповідання ап. Петра? Ось яке: „Ти є Христос Син Бога Живого“.

Св. Амброзій, архієпископ медіолянський (толкуючи другий розділ послання до Єфесян), св. Василій Селевкійський і отці халкидонського собора вчать так само.

Зі всіх учителів християнської давнини св. Августин займає одно з перших місць учености і святости. Послухайте, що він пише в своїм другім трактаті про перше послання св. Іоанна: „Що означають слова: збудую церкву Мою на сім камені? Вони означають: — на сій вірі, на тих словах: — Ти єси Христос Син Бога Живого“. В 124-ій проповіді про св. Іоанна ми надібуємо слідуєчий знаменитий висказ: „На сім камені твого ісповідання Я збудую Мою церкву. Камінь же був Христос“.

Великий єпископ (себто св. Августин — П. В.) так мало вірив, що церква була основана на Петрі, що в своїй тринадцятій проповіді до вірних сказав слідуєчі слова: **Ти Петр, і на сім камені (петра) твого ісповідання, на сім камені слів твоїх, — „Ти єси Христос Син Бога Живого“, — Я збудую Мою церкву“.**

Розуміння св. Августина сих важних слів було розумінням всего християнства в його часі. Тому для короткості я висказую слідуєчі висновки:

1. Ісус Христос дав Своім апостолам таку саму власть, як і св. Петрови.

2. Апостоли ніколи не признавала св. Петра за намісника Ісуса Христа і непомильного учителя церкви.

3. Св. Петро ніколи не думав бути папою і ніколи не поводився, як папа.

4. Собори чотирох перших віків, признаючи високе становище, яке занимали римські єпископи в церкві, ради важности Риму, приписували їм тільки першешство чести, але ніколи першешство власти чи юрисдикції.

5. Святи Отці, в словах „Ти єси Петр, і на сім камені збудую Мою церкву“, ніколи не розуміли, що церква основана на Петрі (супер Петрум), але на скалі (супер петрам), ісповідання віри апостола Петра.

Я отже приходжу до врочистого заключення, на основі даних історії, розуму, логіки, здорового змислу і християнської совісти, що Ісус Христос не дав ніякого першешства св. Петрови і що римські єпископи зробились владиками церкви не інакше, як подоптуючи одні за дрими всі права єпископства. (Голоси: Мовчи, безсовісний протестанте!

Я не є безсовісний протестант! Ні, тисячу разів ні! Історія не є католицька, чи англійська, чи кальвіністична, чи лютеранська, чи грецька, чи арменська, чи ультрамонтанська. Вона є те, що є, себто: троха сильніша від ваших канонів і соборів.

Кричіть проти неї, коли смієте! Але ви не годні уневажнити історичних фактів так само, як винявши з кольозея один камінь не годні знищити кольозея будівлі. Коли я сказав будьщо історично ложне, то докажіть мені се на основі історичних даних, — і не захитавшись ані на мінуту, я готов чесно боронитись; але будьте терпеливі, а побачи-

те, що я не сказав ще всего, що хотів сказати і що повинен сказати; і колиб мені готовили вогненний костир на площі св. Петра, я зобовязаний не мовчати, але продовжати.

Монсеньор Дюпанлу в своїх знаменитих замітках дотично теперішнього ватиканського собора сказав зовсім слушно, що коли ми признаємо Пія IX непомильним, то необхідно мусимо признати, після всякої логіки, непомильними всіх його попередників. Гаразд! Але тут, високоповажані Браття, історія підносить свій авторитетний голос в доказ, що де котрі папи помилялись.

Ви можете протестувати проти сего, або відкинути його, як вам подобається, але я таки докажу.

Папа Віктор (192 зразу одобрив монтанізм, а потім осудив його.

Папа Марцелян (296-303) був ідолопоклонником. Він увійшов в храм богині Вести і приніс їй жертву. Ви скажете, що то було ділом людської слабости, але я відповідаю вам: намісник Ісуса Христа умирає, але не стає відступником.

Ліберій (358) згодився на осудження Афтаназія і рішився прийняти аріяство (ложна наука Арія, що Ісус Христос не є одного существа з Отцем, але менший від Отця — П. В.) для того щоби дозволили йому вернути із заслання і обняти попередну катедру.

Григорій I. (590-604) називає того антихристом, хто бере на себе титул „вселенського“ єпископа, але не зважаючи на те, Бонифатій (607-8) примусив імператора Фоку (отця-убійцю) дати собі згаданий титул.

Пасхалій II. (1099-1118) і Євгеній III. (1145-1153) одобрляли двобій; Юлій II. (1503-1513) і Пій IV (1559-1565) забороняли двобій; Євгеній IV. (1431-1447) признавав Базельський собор і його постанову дозволити чеській церкві причащати під видом хліба і вина, а Пій II. (1458) скасував той привілей; Адріян II. (867-872) визнав свіцькі слюби важними; Пій VII. осудив орден Єзуїтів, дозволений Павлом III., а Пій VIII назад привернув його.

Але пощо нам вертатися до таких віддалених доказів? Чи святійший наш отець, котрий є тут присутний, в своїй булі завіряючій правила теперішнього собору, не уневажнив на случай своєї смерти в часі його засідання, все те, що в минувшині могло противорічити йому, — також рішення своїх попередників? Я ніколи не скінчив би, високоповажані Браття, колиб я хотів предложити вашій увазі всі противоріччя пап в їх науці. Отже, коли ви доказуєте непомильність теперішнього папи, то ви також мусите доказати неможливе, а саме, що папи ніколи не противорічили один другому, або інакше заявити, що ви мали обявлення від Святого Духа, що непомильність папства починається тільки від 1870 року. Чи осмілітесь ви се зробити?

Отже не дуріть себе. Коли ви підпишете догмат папської непомильності, то наші вороги протестанти тим сильніше будуть протестувати, бо вони мають по своїй стороні історію тоді, коли ми маємо проти них тільки наше саме відступство. Що ми скажемо, коли вони поставлять перед нами всіх римських єпископів аж до його святости Пія IX? (Крики: Замовчи, замовчи! Досить, досить!). Не кричіть, монсеньори! Боятися історії значить, вважати себе побідже ним, і що більше, хотяй би ви могли вилляти на неї (себто на історію — П. В.) всю воду Тибра (ріка над якою побудований Рим — П. В.), то ви не затерли би в ній найменшої сторінки. Позвольте мені говорити; я буду говорити яко мога найкоротше відносно сього так важного питання.

Папа Вигилій (538) купив папство у Велізарія, полковника імператора Юстинія. Правда, він не дотримав свого слова і не заплатив за нього нічого. Але чи згідне се з апостольськими постановами — купувати тіяру (папську корону)? В постановах Другого Халдейського Собора читаємо: Єпископ, котрий получить стан за гроші, хай буде усунений і вилучений з церкви.

Папа Євгеній III. (1145-1153) наслідував Вигилія. Св. Бернар, що був ясною зіркою свого віку, картав папу слідуєчими словами: „Чи годен ти показати мені в сім великім місті Римі будького, хто визнавав би тебе за папу не будучи підкуплений золотом або сріблом?“

(Докінчення буде).

Людську працю ми повинні виконувати чесно й бездоганно, незалежно від того, чи сподіваємося ми згодом поробитися ангелами, чи віримо в те, що ми колись-то були слимаками.

Джон Рескін.

Мрійник часто означає майбутність досить певно, але він не хоче дочекатися її. Він хоче, щоб майбутність зараз же прийшла, прискорена ним. Те, для чого природа потребує тисячів років, він хоче бачити доконаним за час свого життя.

Лесінг.